

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит

(Обн., ДВ, бр. 18 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 58 от 2010 г.)

§ 1. В § 2 от Допълнителните разпоредби накрая се добавя „и на Директива 2011/90/ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 г. за изменение на част II на Приложение I на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в която са предвидени допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите (ОВ, L 296/35 от 15 ноември 2011 г.)”.

§ 2. В приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 т. 3 се изменя така:

„3. Изчисляването на ГПР по кредита се извършва при отчитане на следните допълнителни допускания:

а) договърът за потребителски кредит ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора;

б) при договор за потребителски кредит, който съдържа клаузи, позволяващи изменение на лихвения процент и на стойността или размера на разходите, включени в ГПР по кредита, които не могат да получат конкретно стойностно изражение към момента на неговото изчисляване, ГПР по кредита се изчислява, като се приеме, че лихвата и другите разходи са неизменни спрямо техния първоначален размер и ще се прилагат до изтичането на срока на договора;

в) ако договърът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване, допуска се, че общият размер на кредита е усвоен незабавно и изцяло;

г) ако договърът за кредит предоставя на потребителя различни възможности по отношение на неговото усвояване, но предвижда ограничения по отношение на сумата по кредита и срока при различните начини на усвояване, кредитът се смята за усвоен на най-ранната дата,

предвидена в договора, и съобразно предвидените ограничения за усвояването му;

д) ако договорът за кредит предлага на потребителя различни начини на усвояване с прилагане на различни лихвени проценти или на различни разходи, приема се, че общият размер на кредита е усвоен при най-високите стойности за лихвен процент и разходи, обичайно приложими при усвояване на средства по този вид договори за кредит;

е) при договор за кредит под формата на овърдрафт се приема, че общият размер на кредита е усвоен изцяло и за целия срок на договора; ако срокът на договора за кредит под формата на овърдрафт не е известен, при изчисляването на ГПР се приема, че срокът на договора е 3 месеца;

ж) при договор за кредит с неопределен срок, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт, посочен в буква „е”, се приема, че кредитът се предоставя за срок една година считано от датата на първоначалното му усвояване и че окончателното плащане, направено от потребителя, погасява остатъка от главницата, лихвата и други разходи, ако има такива; главницата се погасява от потребителя на равни месечни вноски и погасяването започва един месец след датата на първоначалното му усвояване; в случаите, когато главницата трябва да бъде погасена изцяло с еднократно плащане в рамките на всеки погасителен период, се приема, че следващите усвоявания и погасявания на пълния размер на главницата, направени от потребителя, настъпват в рамките на период една година; лихвата и другите разходи се начисляват в съответствие с тези усвоявания и погасявания на главницата и съгласно клаузите, предвидени в договора за кредит.

Договор за кредит с неопределен срок по тази буква е договорът за кредит без определен срок, в т.ч. договорът за кредит, който трябва да бъде погасен изцяло в рамките на или след определен период от време и който, след като веднъж е бил погасен, може да бъде усвояван отново.

з) при договор за кредит, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт, посочен в буква „е”, и от договора за кредит с неопределен срок, посочен в буква „ж”, се приема, че:

- ако датата или размерът на вноска за погасяване на главницата, която потребителят следва да плати, не може да бъдат установени, се счита, че погасяването е извършено на най-ранната дата и в размер на най-ниската сума, предвидени в договора за кредит;

- ако датата, на която е сключен договорът за кредит, не е известна, за дата на първоначално усвояване на кредита се приема датата, от която остава най-кратък период от време между датата на първоначалното усвояване на кредита и датата, на която потребителят трябва да направи първата вноска;

и) когато датата или размерът на вноската, която потребителят следва да плати, не може да бъдат установени въз основа на сключения договор за кредит или на допусканията, посочени в букви „е”, „ж” или „з”, се приема, че плащането е извършено съобразно датите и условията, изисквани от кредитора, а когато те не са известни, се приема, че:

- лихвите се плащат едновременно с погасяването на главницата;

- разходи, различни от лихвите, изразени като еднократна сума, се плащат на датата, на която е сключен договорът за кредит;

- разходи, различни от лихвите, изразени като няколко плащания, се плащат на равни периоди от време считано от датата на първото погасяване на главницата и ако размерът на тези плащания не е известен, се приема, че те са с еднакъв размер;

- окончателното плащане погасява остатъка от главницата, лихвата и другите разходи, ако има такива;

к) ако договорът за потребителски кредит не предвижда общ размер на кредита, се приема, че той е 3000 лв.;

л) ако за ограничен период от време или за ограничена сума се предлагат различни лихвени проценти и различни разходи, се приема, че лихвеният процент и разходите, приложими за целия срок на договора за кредит, са тези с най-високите стойности;

м) при договор за потребителски кредит, за който е договорен фиксиран лихвен процент за началния период на договора, в края на който се определя нов лихвен процент, който впоследствие периодично се коригира в съответствие с определен договорен индекс, при изчисляването на ГПР се приема, че считано от края на периода, който е с фиксиран лихвен процент, лихвеният процент е същият като в момента на изчисляване на ГПР в зависимост от стойността на договорения в този момент индекс.”

§ 3. В приложение № 3 към чл. 8, ал. 2, в част III, т. 4 колона втора се изменя така:

„Вие трябва да платите (...(приложим лихвен процент и начините за неговата промяна и, когато е приложимо, лихви за просрочие) за просрочени плащания).”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. Разпоредбите на този закон за изчисляване на ГПР по кредита при отчитане на допълнителните допускания съгласно § 2 не се прилагат за договори за потребителски кредит, сключени преди влизането му в сила.

§ 5. Законът влиза в сила от 1 януари 2013 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на .....
2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит цели да въведе в българското законодателство изискванията на Директива 2011/90/ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 г. за изменение на част II от Приложение I на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в която са предвидени допълнителни допускания за изчисляване на годишния процент на разходите (ОВ, L 296/35 от 15.11.2011 г.).

Директива 2011/90/ЕС на Комисията е с максимална степен на хармонизация и държавите членки не следва да запазват или въвеждат в националното си законодателство разпоредби, различни от предвидените в нея. Изменението на Приложение I на част II на Директива 2008/48/ЕО относно договорите за потребителски кредити е предвидено в разпоредбата на чл. 19, ал. 5 от същата директива, където е записано, че Комисията може да определи необходимите допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите или да промени съществуващи.

Въз основа на натрупания опит на държавите членки при прилагането на Директива 2008/48/ЕО досега и по-конкретно на допълнителните допускания в част II на Приложение I се установи, че включените допълнителни допускания не са достатъчни за изчисляването на годишния процент на разходите (ГПР) по еднакъв начин и освен това те не са адаптирани към търговската ситуация на пазара. Изменението на Приложение I на Директива 2008/48/ЕО относно договорите за потребителски кредити на Европейския парламент и на Съвета по отношение на допълнителните допускания за изчисляване на ГПР се наложи от липсата на правна регламентация на отделни хипотези за изчисляване на ГПР, различни от предвидените до този момент. Това са нови допълнителни допускания по отношение на договор за кредит с неопределен срок или на договор за кредит, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт и от договора за кредит с неопределен срок. Изменението също така предвижда и начини за определяне на точния времеви момент на началния период, от който започва усвояването на кредита, и на плащанията, направени от потребителя.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит има за цел да се актуализира обхватът на т. 3 от

приложение I към чл. 19, ал. 2, за да бъдат отразени последните изменения на пазара на кредитни продукти и да се осигури по-висока степен на защита на интересите на потребителите и кредиторите.

Със законопроекта се предлага изменение на т. 3 от приложение I към чл. 19 ал. 2, в която са посочени две общи положения и десет допълнителни допускания, които се вземат предвид при изчисляване на годишния процент на разходите. С тези допълнителни допускания се определят някои елементи, включени във формулата за изчисляването на ГПР, когато те не са известни или не може да бъдат установени при сключването на договора и при изчисляването на ГПР, както и случаите, когато те могат да се променят.

Допусканията по букви „а“ и „б“ са общите положения, при които се изчислява ГПР, и те остават непроменени. Допълнителните допускания по букви „в“, „г“, „д“, „е“, „к“, „л“ и „м“ са включени и понастоящем в т. 3 от приложение I, но със законопроекта някои от тези допълнителни допускания за изчисляване на ГПР се актуализират с оглед постигането на по-голяма яснота за потребителите и за кредиторите при сключването на договор за предоставяне на потребителски кредит.

Три от допълнителните допускания и по-точно тези по букви „ж“, „з“ и „и“ от законопроекта са изцяло нови предложения и се отнасят за хипотезите на договор за кредит с неопределен срок и на договор за кредит, различен от договора за кредит под формата за овърдрафт и от договора за кредит с неопределен срок.

С предлаганото ново допускане по буква „ж“ се приема, че при договор за кредит с неопределен срок, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт, кредитът е отпуснат за период една година считано от датата на първоначалното му усвояване и окончателното плащане, направено от потребителя, погасява остатъка от главницата, лихвата и други разходи, ако има такива. Главницата се погасява на равни месечни вноски от потребителя и погасяването започва един месец след датата на първоначалното му усвояване.

В законопроекта е включено и определение за договор за кредит с неопределен срок, който е договор за кредит без определен срок, включително договор за кредит, който трябва да бъде погасен изцяло в рамките на или след определен период от време и който, след като веднъж е бил погасен, може да бъде усвояван отново.

Предлаганото ново допускане по буква „з“ се отнася за случаите, когато датата или размерът на вноската не може да бъдат установени. В този случай се приема, че погасяването се извършва на най-ранната дата и за най-ниската сума, предвидени в договора за кредит. Също така е включена и

хипотезата, когато датата, на която е сключен договорът за кредит, не е известна – в тези случаи се приема, че дата на първоначално усвояване на кредита е датата, от която остава най-кратък период от време между датата на първоначалното усвояване на кредита и датата, на която потребителят трябва да направи първата вноска.

Предлаганото ново допускане по буква „и” обхваща случаите, при които не е възможно въз основа на сключения договор за кредит да бъдат установени датата или размерът на вноската, които потребителят следва да плати. В този случай се предполага, че плащането е извършено в съответствие с датите и с условията, изисквани от кредитора, а когато те не са известни, се приема, че лихвите се плащат едновременно с погасяването на главницата; разходите, различни от лихвите, изразени като еднократна сума, се плащат на датата, на която е сключен договорът за кредит; разходите, различни от лихвите, изразени като няколко плащания, се заплащат на равни периоди от време считано от датата на първото погасяване на главницата и ако размерът на тези плащания не е известен, се приема, че те са с еднакъв размер; окончателното плащане погасява остатъка от главницата, лихвата и другите разходи, ако има такива.

С предлаганите промени в Закона за потребителския кредит предвижданите допълнителни допускания за изчисляване на ГПР се цели осигуряването на по-ясни правила и обхващането на по широк кръг от случаи при изчисляването на ГПР по кредита, като по този начин се гарантира по-голяма прозрачност и защита на потребителите при предоставяне на потребителски кредити. В същото време кредиторите ще бъдат улеснени при изчисляването на ГПР при отпускането на кредити, което ще се извършва по един и същ начин на територията на целия Европейски съюз. Предложената актуализация и включването на нови допускания за изчисляване на ГПР отговарят на пазарната ситуация в държавите - членки на Европейския съюз.

С предвидените изменения на допълнителните допускания за изчисляване на ГПР ще се гарантират прозрачни правила при изчисляването му и ще се осигури последователност и еднакво изчисляване от всички кредитодатели на ГПР.

Съгласно изискванията на Директива 2011/90/ЕС на Комисията срокът за въвеждането ѝ в националното законодателство е не по-късно от 31 декември 2012 г. и разпоредбите на закона трябва да се прилагат считано от 1 януари 2013 г.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит не изисква създаването на нова институционална структура. Контролът по изпълнението на законопроекта ще се осъществява

от министъра на икономиката, енергетиката и туризма чрез Комисията за защита на потребителите.

Приемането на законопроекта ще допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар и ще улесни потребителите за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Цветан Цветанов)